

SUDIŠĆE

► Piše: fra Miljenko Stojić

Planina je gledala užasnuta odozgor,
ne znam je li bila noć ili dan,
nemilosrdno se posao dovršavao,
skončali ste na Sudišću, poput lopova,
trebala vas je prekriti crna zemlja,
gusti, ljepljivi, povijesni mrak.

Ali, dogodilo se potpuno drukčije.
Izronili ste na svjetlost dana,

nošeni sjećanjem, molitvama žarkim.
Odgonetal i smo tko ste, kako završiste,
primili vas nježno u svoj naručaj,
ponovno predali majci našoj zemlji.

Vaše pogubljavače ogrnu sram.
Sudišće im bljesnu pred očima,
stadoše pred presvijetlo Božje lice,
svoje zakloniše skutima haljina,

vi se okolo poredaste kao porota.
Znam da ste im milosrdni bili,
kušamo i mi postupati tako,
nije lako, teško zaboravljamo,
jer to se više ponoviti ne smije.
Neljudski je na nekoga podiči ruku,
naročito kad je nevin, kao što ste vi bili,
ljudski je samo paziti na svoje stope,
da ne bi zgazile ni mrava, ako je moguće. ✍

MUČENICIMA, HERCEGOVAČKIM FRANJEVCIMA

► Piše: Zdravko Kordić

Himan je napisan urlikom topova,
pirovom pobjedom. Na jednoj strani; mir u svijetu;
mir i miroljublje u domaji –
podlo i krvavo!

Mir koji očituje drugu stranu. Mir dušama mučenih,
mir njihovu tjelesnu prahu.

Ali, latentno očitovanje okultne prispodobe
krvožednih »pobednika« trebaše što prije ustoličiti:
ubiti žive fratre – očitovanje bjelosvjetske vjere, ubiti;
poslati u transcendentalnost
Uništiti supstancijalnost hercegovačke franjevačke braće,
ubiti njihovu supstancijalnu ektoplazmu,
ubiti Crkvu. Ubiti vjeru. Ubiti narod

Mučenje u otvorenim šupama, u samostanima,
u crkvama pred licem Božjim –
koje bijaše poprskano krvlju mučenika
Tijela ostavljena u humusu, spaljena
diljem humske zemlje, za uporabu lišene
od vjere i morala komunističke volje –
I ustrajaše i ustajaše da nas ušutkaju
desetljećima, u užasavajućem poništenju
vlastita identiteta. U cjelini: kao i ubijena tijela,
ubijene duše mogu biti ropske
služeći slobodi tiranima. Ali, sloboda je
sužanj vječnosti koja pjeva čovjeku:
kuća je prazna, svjetiljka dogorijeva,
crvenilo nebom plovi
razlistano mučeničkom fratarskom krvlju
i cvijet crveni bukti na nebu
Oda olistala, procvalo trnje i glog...
Bestjelesna djevojka napustivši padinu rijeke
u planinama već davno položi tijelo i dušu
za krst časni i vjeru slavnu*.
Za časak, tu svjetlost zapaljenu u sumraku povijesti
slijediše fratri mučki ubijeni
nakon velike svjetske klaonice

* „Diva Grabovčeva“

U malom krajičku zemlje velika drama –
sve naše oči pune su suza i svjetlosti!
Sva naša tamna lica i svijetle oči gorješe
da nebo obasjaju slaveći fratarsko mučeništvo
Gledah to svjetlo koje gori u praznini
vremena i prostranstva: od Širokoga, preko Humca do
Mostara...
Gledah te zelene oči rijeke koje valovi nose
i vidjeh svjetlost i aureolu tamnoga krika
koji se ne može sakriti. Gledao sam tajnu –
što obara s nogu: dotaknuo dno koje se samo
podalo rascvaloj slobodi. Dugujem ljubav
i nešto trajnije od nje što mogu podariti,
osim drhtava rukopisa pjesme, nešto što nosi crni gavran
i golub, također, u svojem krilu,
u svojem klinktavom kriku
Ta tkiva žigosanih fratara utkana su u moj slobodni pad
i uzlet –
u mnogoglasnu umjetnost;
u slučaj pokreta, u slučaj vraćanja smisla iskonu
Muze su procvale na mahovinasto krvavom kamenu na Brigu,
lađa se otisnula kroz pučinu vremena

Izabrali su i ne pitajući ih za izbor: krik,
dušu pruženu zemljom i nebom
Izabrali su mučeništvo ti tihi samostanci
i crkveni oci – u tri izjutra, u jedan po podne, u sumrak,
u kasnu noćnu uru!
Utvare su htjele što prije ovladati svijetom
Izbijala je slutnja beskonačno patničkoga pogleda
Iz mrtve zemlje izrastale su travanjske mladice

Nikakvu obavijest ne dobismo zadugo
Spazismo: da smo nakon više od šest desetljeća tu!
U borbi za nedovršenu i krvavu hrvatsku Riječ
Zahvaljujući sjemenu mučenika izniknula je nova svjetlosna
Crkva

U tloctru je križ! I sjećanje na naše patnike ✍



Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

Dragi čitatelji!

Najprije vam hvala na toplom primitku prvoga broja ovoga našeg glasila. Polako ali sigurno ono ulazi u našu svijest i u naše domove. Zavrjedila je to tematika koju obrađuje. Ima li ijedne hrvatske kuće koju II. svj. rat nije bolno dotaknuo? Političke su opcije bile različite. No, prepustimo povijesti da odgovori koja je i je li ijedna bila prava. Za nas je danas važno da se prestanemo dijeliti i da zajedno čuvamo državu koju smo s mukom stekli.

Nadam se da je i ovaj broj glasila »slijedio« navedeni put. Nije nam cilj povrjeđivati ničije rane, pobuđivati na osvetu, ili nešto slično, nego samo istražiti istinu, koju je ponekad bolno sagledati, ali koja nas jedina može osloboditi.

Pronašli smo i pronalazimo već mnoge svjedoke onoga što se dogodilo zlosretnih dana II. svj. rata. Ipak, svjedoka i svjedočenja nikada dosta. Slijedimo i najmanji trag da bismo se što više približili k pravoj istini. Zbog toga ponovno molimo i vas, dragi čitatelji, da nam u tome pomognete.

Obavijestite nas ako bilo što znate o našoj pobijenoj braći ili o onome što bi moglo dovesti do saznanja. Ponajprije će vam biti zahvalni oni na nebesima, a onda i mi. Ujedno je to priloga paljenju svjetla u našem hrvatskom narodu koje više nikada ne će dopustiti da se takvo što dogodi. Zlo se, naime, najviše boji svjetla. Ne dopuštajmo mu da nas iz tame ponovno vara!

Preporučite naše glasilo i drugima. Čim »presuše« živi svjedoci, povećat ćemo broj izlaza. Naravno da ovom prilikom pozivamo i na suradnju. Rubrike su se prilično ustalile pa nije teško shvatiti koja građa dolazi u obzir.

O svemu onome što činimo možete detaljno svakodnevno čitati preko naših internetskih stranica. Već smo počeli raditi na njihovom preoblikovanju pa će, nadam se, biti još zanimljivije i bogatije sadržajem.

A kao i obično, 7. veljače vidimo se na Širokom Brijegu!

Mir i dobro!

STOPAMA POBIJENIH

Nakladnik:

Vicpostulatura postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subrača«

Glavni i odgovorni urednik:

fra Miljenko Stojić, vicpostulator

Lektura i korektura:

Zdenka Leženić

Adresa:

Vicpostulatura, Trg sv. Ante 1,
88320 Ljubuški – Humac, BiH;
Vicpostulatura, pp, 20352 Vid, RH
tel.: (039) 832-582
faks: (039) 832-585

e-pošta: mostar@pobijeni.info

internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:

FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilo izlazi polugodišnje:

siječanj i srpanj

Godišnja pretplata:

BiH 6 KM, RH 24 KN,
EU 6 EUR, SAD i Kanada 10 USD

Slanje pretplate i dobrovoljnih priloga (s naznakom za što):

a) poštanskom uputnicom

b) UniCredit Bank:

žiroračun: 33 8100 2 20234 8065

devizni račun: SWIFT: UNCRBA 22;

IBAN: Ba 393380604818137482

Cijena pojedinog primjerka:

3 KM; 12 KN; 3 EUR; 5 USD

ISSN: 1840-3808

IZ SADRŽAJA

Iz ljetopisa	4	Odjek u umjetnosti	43
Podsjetnik	6	Razgovor	44
Povijesne okolnosti	10	Iz Vicpostulature	46
Stratišta	11	Izdavaštvo	47
Pobijeni	23	Darovatelji	47
Djela pobijenih	41		